

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadókterületben átvéve:

Éves ár	18 kor.
Hegyedéves	4 "
Külföldi kifizetés:	
Éves ár	20 kor.
Hegyedéves	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Éves ár	24 kor.
Hegyedéves	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelentik minden nap a hetű az
 Anny utáni napok kivételével
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kizárólag visszajáró
 vagy megőrzésre nem vállalkozik.
 Kéziratok és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Ingyen adás és átvétel.

NAGYVÁRAD, decz. 1.

A vasut a gazdaság szolgálatában.

Őszinte örömmel fogadta a gazda-
 közönség a földművelésügyi miniszter azon
 nagy tervének hírére, hogy a kisebb folyók
 hajózhatóvá tétele által a kereskedelem
 és a gazda részére olcsóbbá, hozzáfér-
 hetőbbé szándékozik a szállításokat tenni.

Hogy közgazdasági szempontból mily
 rendkívüli fontossága volna a vízi szállí-
 tásnak, a gőzzel való szállítás fölött, azt
 mérlegelni kellőképp alig lehet.

Franciaország és Németország köz-
 gazdasági helyzetén egy óriási változ-
 tatott a kiépített vízi utak, és éppen a
 teherszállítások szempontjából épített csa-
 tornák.

Eltekintve a vízi utak helyes kiépítése
 folytán a fent vázolt körülményektől.
 Igen sok helye van Magyarországnak, a
 hol még termelési szempontból is rend-
 kívül jelentőséggel bírna a vízi utak
 helyes kiépítése, mert a mezőgazdasági
 kultúra ma már háromnegyed részét a le-
 csapolások által művelhetővé tette az
 azelőtt nád- és mocsárrengetegeknek ne-
 vezetett alvidéki területeket, másrészt az
 erdőirtások folytán is elveszett a sok
 vidéknek áldásos párázat lecsapódása,
 amely a mezőgazdasági termelésben igen
 sok helyen óriási hátrányokat szült, za-
 varokat létesített. Ennek megszüntetését
 jótékonyan elősegítené a vízi út.

Az utóbbi évtizedekben gombamódra

szaporodtak a viczinális vasutak. Alig
 van vidék, a hol egy-egy keskenyebb vá-
 gányu másodrendű vasútvonal ki ne épült
 volna a múlt években. De azért legke-
 vésbé sem mondható, hogy a szállítás
 olcsóbbá lett léve. Hozzá még némely
 fővonalakon is, de viczinális vonalon ép-
 pen gyakran előfordulnak olyan differen-
 cziák a szállító és vasúti kezelés között,
 a mit mindig az előbbi érez meg.

Terményszállításoknál sokszor előfor-
 dul, hogy ha a megrendelt kocsikba
 pontos időre a szállítandó termény be-
 rakva nincs, a kocsi ki nem használá-
 sáért — különösen terményszállítások
 nyári forgalmában — lényeges büntetés-
 nek néz elébe a szállító gazda. Ha azon-
 ban kocsihány miatt a feladó fél kárt
 szenved, ezért a vasut tudomásom szerint
 semmi kárpótlást nem nyújt.

Allatszállításoknál egy viczinálison
 pedig olyasmi történik meg, hogy az eladó
 fél lemaradván az eladott szarvasmarhát,
 hízalt jószágáról lévén szó, egy jó óra-
 járásnyíró a feladó állomásra hajtja,
 de kocsi nincs, daczára a jókori rende-
 lésnek.

Mit tehet a feladó? Az idő viszon-
 tagságaitól megtört jószágot ismét haza-
 hajtja és vár. Végre megérkezik az
 értesítés, hogy van kocsi, a jószág ismét
 felhajthatik. De ekkor kisért, hogy a kocsi
 nem alkalmas, mert fedele nem lévén, a
 hosszabb szállításra alkalmatlan, a nyitott
 kocsit a vevő el nem fogadja. Ismét vissza
 kellett a szállítandó jószágot hajtani. Most
 azonban az állategészségügyi közeg, a
 távolban lakó járási állatorvos előáll, hogy

ő két utat hasztalanul megtett, a minék
 ő egyáltalán nem oka, ő az eladó féltől
 a maga díját jogosan megköveteli.

Tekintve, hogy más vidéken lett volna
 sürgős dolga, állatjárvány ügyekben a
 közel napokban nem is jöhet ki. Végre
 megérkezik a jó kocsi — a melyet a
 kétszer felültetett feladó előzetesen meg-
 vizsgál — sürgönyöz az állatorvos után,
 de most meg az nincs. Állatszemetléket
 tart, négy napig haza sem kerül. Mit le-
 hetett tenni, mint más vidékről állat-
 orvost kérni és várni, mely idő alatt a
 felszaporodott költség minden oldalról a
 feladó gazda nyakába szakadt.

A szállító vízi utak egyrésztől a
 drága gőzzal szállítás forgalmát — a szállí-
 tás megoszlása folytán — apasztanák,
 másrésztől a szállítási forgalom megtor-
 lódása is önként megszűnnék s ezzel
 együtt az imént vázolt esetek is a multak
 emlékei közé volnának sorozhatók.

Fájdalom, azonban míg e szállítási
 akadályok fenforognak, míg a tervbe vett
 vízi utak létesítése megvalósul, addig a
 szállító gazdának az előrelátó gondosság
 mellett a türelem legszebb erényével is
 fölruházva kell lenni a vasúttal szemben,
 illetve a jelzett akadályok ellenében.

K—y Andor.

A válság.

Bécsből jelentik, hogy Széll Kálmán mi-
 niszterelnök báró Skerlecz titkára társaságában
 vasárnap reggel Bécsbe érkezett és délelőtti
 tizenegy órakor Schönbrunnba hajtattott, ahol
 a király öt hosszabb magánkihallgatáson fogadta.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Vörösmarty és a nők.

Irtá: Gróf Kreith Béláné Markovits Natália.

Most van százékét esztendeje annak, hogy
 Vörösmarty Mihály született, de minden ma-
 gyar ember most is oly lelkesedéssel éneklé az
 ő Szózatát, mintha csak most irták volna.
 Többi munkáiban is gyönyörűsége telik mind-
 nyájunknak. Vörösmarty megérdemli, hogy sze-
 retettel olvassuk és hazafias büszkeséggel em-
 lékezzünk meg róla. A magyar nőknek nem is
 szabad róla megfeledkezniök, mert ő a magyar
 nők erényeit megörökítette műveiben és senki
 lelkesebben nem tanított arra, hogyan bacsulje
 és szeresse minden magyar ember az édes
 anyját és feleségét is.

A költő édes anyja Csaty Anna volt, tőle
 örökölte élénk képzelődését és költői kedélyét.
 Példás házasságban élt a költő apjával, ki
 szintén Mihály volt és mint Nádasdy Mihály
 grófnak előbb gazdatisztja, később bárloje

egész életét gazdálkodással töltötte Fehér-
 megyében, Nyéken. A költő anyja férjének va-
 lóságga jobbkéze volt, szabad idejében bo-
 lyongott a mezőn, az erdőn és ott gyógyfüve-
 ket keresett. Ő gyógyította a falu betegeit,
 alamizsnát adott a szegényeknek, a szerenc-
 leneket megvigasztalta. Később, mikor özvegy
 lett, ő maga csak az imádságos könyvében
 talált vigasztalást. Erről szól Vörösmarty Mi-
 hálynak egyik legszebb költeménye: A szegény
 asszony könyve.

Gyásza nincsen, gyásza rég volt,
 Még mikor jó férje megholt;
 De ruhája mégis gyászol,
 Szíve fél a tarkaságtól.

Majd maga elé varázsolja ezeket az
 időket:

Hejh nem így volt hajdanában,
 Mig nem járt özvegyruhában,
 Tele kamra, tele pincze
 S mindig kézben a kilinca;
 Es szegénynek és boldognak
 Udvar és ház nyitva voltak . . .

Bár mily szűken teng kis vagyonából,
 megmaradt az a szokása a régi időkől, hogy
 még azt a keveset is, a mije maradt, meg-
 osztja a szegényekkel. És mikor az öreg
 Sára néni imádságos könyvet kér tőle, ő a
 magátét kétfelé osztja és az egyik felét el-
 ajándékozta.

Most a két jó öregasszony,
 Hogy semmi jót ne mulasztson,
 Fél könyvből, de nem fél szívvél,
 Imádkoznak este, reggel,
 S ha van Isten mennyországban,
 Nem imádkoznak hiában.

Anyján kívül két nőnek jutott nagy szerep
 Vörösmarty életében.

Az egyik Perczel Sándor földbirtokosnak
 leánya, kinek házában Vörösmarty több éven
 át nevelő volt. Es pedig nem, mint Eötvös
 Károly tévesen állítja a legifjabb, hanem a
 legidősebb leánya Etelka. Ez kiderült a költő-
 nek Zádor nevű barátjához irt leveleiből, me-
 lyekben nyíltan emlegeti szíve bálványát.
 Az ifjú költőt lelkesítette a szelid, tiszta

Tisztelettel értesítjük igen tisztelt yevőinket és a n. é. közönséget, miszerint a téli idényre, női-, férfi- és gyermek, carlsbadi és budapesti legjobbnak elő-
 mert kézimunka készítésű **CZIPÓINK** a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig, minden igénynek megfelelőleg, meglepő nagy választékban megérkeztek. — Továbbá téli
 bélelt czipók, valamint vadász-czipók és CSIZMÁK, galoschnik, hőczipók.

Kemény és puha fekete finom **KALAPOK** a Főtisztelendő Klérus részére; valamint **PICHLER-féle** plüsch- és loden-kalapok, sapkák, **Jäger- és Merinó-ingek**,
 alsó nadrágok, kötött és bélelt bőrkezttyük, **harisnyák, lábszárvédők, gamáslik**.

BÁLI INGEK, NYAKKENDŐK, CLAQUEOK, CYLINDEREK és LACK-CZIPÓK.

Egyedüli keresztyény üzlet Nagyváradon és a megyében, hol ilyenmü czikkeek legnagyobb választékban és lelkiismeretes olcsó árban beszerezhetők. — Teljes tisztelettel

TELEFON: 76.

FÁBRY TESTVÉREK nagy áruháza NAGYVÁRADON, Fő-utca.

TELEFON: 76.

Ugyancsak vasárnap fogadta a király báró Fejérváry Géza honvédelmi minisztert is.

Vasárnap este kilenc órakor Széll Kálmán miniszterelnök báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszterrel együtt visszaérkezett Budapestre.

A kihallgatáson — bécsi hírek szerint — Széll miniszterelnök a magyarországi politikai helyzetről tett jelentést az uralkodónak, de a jelentés lényeges részét a Nessi-ügy s ennek kapcsán a pártok magatartása, jelesen a függetlenségi pártnak a hadsereg és a korona elleni támadása képezte. A király, akit az eddigi jelentések és a legutóbbi konfliktusról kapott értesítések elkedvetlenítettek, Széll Kálmán miniszterelnöktől tüzetes fölvilágosítást kívánt. Széll miniszterelnök a mostani állapotokat azal indokolta, hogy Magyarországon Ausztria ellen általános ellenszenv uralkodik. A király, hir szerint, nem elégedett meg ezzel az indoklással és arra utalt, hogy eddig a hangulat kedvezőbb volt és a mostani állapotokat türehteleneknek mondotta, Széll Kálmán miniszterelnök erre azt fejtette, hogy Magyarországon most a radikális irányzat nem a korona ellen, hanem Ausztria ellen irányul, melynek saját hibája, az osztrák pártok széthúzása és a Reichsrath munkaképtelensége okozza Magyarországon az ellenszenvet s bátorítja a radikális elemeket.

Széll közelebb ismét Bécsbe megy.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, decz. 1.

Gróf Apponyi Albert elnök az ülés megnyitása után rögtön átadja a szót Bartha Ödönnek, ki a napirenden lévő indemnitáshoz szól hozzá.

Bartha Ödön: Reflektálni akar a vitában elhangzott anyagra. Csak két beszéddel foglalkozik bővebben. A Nagy Ferenczévé, a ki a törvény házainak kifizetésében még tovább ment, mint maga a miniszterelnök. (Ugy van! a szélsőbalon.) Maga a miniszterelnök egyszerűen kitért az 1899. XXX. törvényezikkből ráháramló köteleességek elől. (Helyesítés a szélső-

balon.) Külpolitikailag, katonailag és gazdaságilag állandó függésben tartják ezt az országot egy idegen hatalomtól és ez az oka a mi gazdasági veszedelmünknek. Szégyenteljes állapot, hogy a 67-ben elvállalt közös függő adósságoktól máig sem szabadultunk, mert a kormánynak harmincz esztendő sem volt elegendő, hogy ezt az ügyet rendezze.

Ismét a horvátok.

Foglalkozik a horvát képviselők felszólalásaival. A horvátok iránt elismeréssel van, a miért itt a Házban kifejezést adtak hazafias érzelmeiknek. De az ellen már tiltakoznia kell, hogy a horvátok olyannyira védelmükbe vették a bán és a bán kormányzatot. A bán teljesen képtelen állapotokat teremtett meg Horvátországban. Ott vannak a horvátok és szerbek zavargásai. Békés szerb kereskedők üzleteit kifosztották, ablakaikat betörték, bántalmazták őket és mindezt a bán nyugodtan nézte a külföldről, még csak odahaza sem volt. Végül is a statáriumot elrendelni hazament. És ezt a statáriumot három hónapig kellett fenntartani. Tehát annyi ideig kormányoztak Horvátországban a hóhér kötelével. Végül is a függetlenségi párt eszközölte ki, hogy a statáriumot megszüntessék. Ezt meg kellett mondania, hogy tudja meg a horvát képviselők, hogy minő intencziók vezeték ezt a pártot Horvátországgal szemben.

Polemizál Kovacevics horvát delegátus beszédével, aki azt mondta, hogy Horvátország nem kap ajándékot Magyarországtól. Azzal indokolja ezt Kovacevics, hogy Horvátországban egyformán adóznak, mint Magyarországon, ezenkívül ott vannak az autonómia részére beszedett adók. Hát ez igaz, de a horvát delegátusok megfeledeztek arról, hogy náluk a községek fel vannak mentve az állami funkciók alól, a miket mi végzünk helyettük és mi is fizetünk, mert hiszen ezt mi nem számolhatjuk el nekik. Ilyenformán mi közel nyolcz milliót fizetünk rá Horvátországra. Milyen utopisztikus dolog ezzel szemben önálló horvát valutát követelni, mint azt éppen a horvát nemzeti párt követeli, az a párt, a mely a bán is támogatja. Ez csak szeparasztikus törekvés, vagy ez sem? (Ugy van! a szélsőbalon.) Mert egy önálló állam első feltevése az önálló pénzürték. Ha tehát a horvátok erre törekvesnek, akkor megtagadják történelmüket, multjukat és főképp Magyarországot.

Beöthy Akos: Ezt akarják!

Bartha Ödön: Mert Horvátország a magyar állam integráns része és ha odaleon mást

hirdetnek, mást akarnak, mást ambicionálnak, akkor a magyar állam nemzeti érzése, nemzeti egysége és integritása ellen vétkeznek és ezt már nem nézhetjük olyan nyugodtan, mint a milyen nyugodtan azt a bán elősegíti. (Ugy van! a szélsőbalon.) Ezt az impressziókat nem lehet egy-két hazafias beszéddel megváltoztatni, pláne, ha azokat a hazafias beszédeket odafenn nemhogy nem ratifikálják, sőt ellenkezőleg — megtagadják a velük való azonosságot. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Magyarország kiszípolyozott állam, amely több áldozatot nem hozhat. De amit teszünk, azt szívesen tesszük abban a feltevésben, hogy a viszonyok mégis csak változni fognak. Mutassák meg a horvátok, hogy velünk éreznek, nem ellenünk; mutassák meg, hogy ami nekünk fáj, az nekik is fáj és akkor tovább is mehetünk az áldozatokban horvát barátaink érdekében. (Helyesítés a szélsőbalon.)

Ezzel befejezi a horvát kérdéstről való fejtegetéseit és áttér a paktumra.

Képviselő-elölés Nagyszalontán.

— A függetlenségi párt gyűlése. —

Forrongásban van a nagyszalontai választókerület. Sok a jelölt; ezek nagy része azonban önjelölt, akiknek egy pár jó emberök igyekszik hangulatot csinálni.

A kormánypárt még nem bontott zászlót; valószínűleg nem is állít jelöltet. Ha az ellenzéki választók között sikerülne a konkolyhüvelés és szakadás állana be, az esetben szerencsét próbál a szabadelvű párt is.

A függetlenségi párt vasárnap délután tartotta meg jelölt gyűlését nagy zene-bona között.

A kerület községeiből, különösen Sarkad és Kőtegyánból fellobogózt székereken jöttek a választók és nem választók.

Budapestről, az országos függetlenségi párt részéről Bartha Ferencz, Rigó Ferencz és Leszkay Gyula orsz. képviselők érkeztek meg.

A jelölt gyűlés előtt már nagyon izgatott volt a hangulat.

Délután 3 órakor zsúfolva volt a terem, a hol a gyűlést tartották.

Csorvássy István pártelnök néhány megnyitó szó után hálás kegyelettel emlékezett meg

lelkü leány; róla írta első szerelmi költeményeit, melyek fényes ábrándokkal vannak tele. Így szól hozzá:

Miért jelensz meg álmainnak,
Ki tőlem ébren elhajolsz?
A legvidámabb hajnal arczidon,
Szemedben a szép csillagok sugára,
Ruháid ezüstös fellegek
Az est fuvalmán ringadozva,
Így jössz keservim éjjelen,
Nyájásb az égnél, a földnél kegyesb!

Etelkát nemcsak kisebb verseiben dicsőítette, de nagy hőskölteményeinek legszebb alakjaiban Etelkáját írta le. Cserhalomban az agg Ernye leánya a szőghaju nyájás Etelka, kit László király ment meg rablótól.

Zalán futásában is a »deli Hajna« Perczel Etelka képmása.

Vörösmarty ez első szerelme megmaradt költői ábrándnak. Sohasem vallotta be Etelkának, hogy szerette. Tudta, hogy mielőtt Etelkát, büszke családnak nagy igényű gyermekét, megkérhette volna, tekintélyes állást kell szereznie, ez pedig nem sikerült neki. Ilyen a költő végzete. Mire eléri az öt megillető dicsőséget, elszalasztja élete boldogságát és a dicsőséget többé nem élvezheti. Perczel Etelka máshoz ment feleségül, Vörösmarty pedig feljött Pestre, hogy folytassa dicsőséges küzdelmeit.

A sors utóbb kiengesztelte a költőt első szerelmi ábrándjának szétfoslásáért. Vörös-

marty férfikorának is meg volt a szerelme és ez volt az igazi. Ezt már nem volt kénytelen visszafojtani. Már az egész ország ünnepelte őt, mikor a sors összehozta őt Csajághy Laurával, ki testvére volt Bajza József nejének. Bajza Józsefék házában Vörösmarty mindennapos volt. A költő már első látásra megszerette Laurát, ki fekete hajju, feltűnő szép termetű, víg kedélyű leányka volt. Vörösmarty hozzá írt verseiben szinte tréfás hang n évelődik vele:

Nagy száka vagy szememben kis leány,
Nem láthatok, bár szememben nincs hiány.
Nem láthatok sem földet, sem eget,
Csak tégedet, csak bűvös képedet,

Eldalolja, hogy szomjas, de szomjuságát nem olthatja el sem bor, sem víz, még az egész B-laton sem. O lángot, tüzet szomjazik. Laura szerelmét. A költő szerelme egyre szenvedélyesebben dalol Lauráról: Eltépém lelke-met szerelmedért, énekl.

Rád nézek, mert gyönyört ad
Szemlélnem arczodat;
Rád nézek, mert öröm lesz
Meghalnom általad.

Laurát meglepte az annyira ünnepeit költő szenvedélye, kit ő oly magasan látott maga felett. Es Vörösmarty Laurának előbb a lelkét hódította meg, csak azután a szívé. De végre is meghódította és Laura az ő menyasszonya lett. Vörösmarty ekkor gyönyörű költeményt írt

hozzá, a mit Laura hálásan fogadott. »Kapott-e valaha menyasszony szebb, szebb nászajándékot?« — szölt évek mulva. E költemény »A merengőhöz.« Melyik magyar nő olvashatja meg hatottság nélkül e költeményt.

Egész világ nem a mi birtokunk,
A mennyit a szív felfoghat magába,
Sajátunknak csak annyit mondhatunk.

Valóban, ha látjuk azokat a nőket, kiket épen tulzó igényeik tettek boldogtalanozá, nem dicsérhetjük eléggé a költő életbölcsejét. Ezt a költeményt minden magyar anya véssé leányának szívébe.

Lauráról házassátele alatt is csak a legbensőbb gyöngédséggel, szerető hálával emlékezik meg:

Nem fáradsz-e reám mosolyogni, ha csüggedek és ha
Meggzedít a gond, tünni szeszélyeimet?
Nagy feladás vár rád; fiatal szivednek érenyét
Tenni napul megtört életem árnya fölé.

E boldog házassátele nyugalmát csak a szabadságharcz gyászos kimenetele szakította meg. Vörösmartyt, ki mint az almási kerület képviselője az országgyűlés tagja volt, 1849 júliusában az egyesült orosz és osztrák seregek előnyomlása Pest elhagyására kényszerítette. A búcsu szerető nejétől nagyon nehéz volt, úgy váltak el, mintha többé nem látnák egymást viszont. Hosszú bujdosása után azonban az osztrák kormány abba hagyta üldözését; és ő

a kertület volt képviselőjének: **Balogh** Lászlónak a haláláról. A mélyen érzett fájdalmat jegyzőkönyvileg fejezte ki a párt. Majd rátért a gyűlés tulajdonképpeni tárgyára. Azért hívta össze a párttagokat, hogy a **Balogh** László halálával megüresedett képviselői szék betöltését megbeszéljék, s a párt jelöltet állítson.

Bodnár Ferencz szólt fel először s beszédében az elhalt képviselő rokonát, **Balogh** Mihályt ajánlotta jelölésre.

Bereczky Imre hosszabban szólt s kiemelve **Csorvássy** István pártelnök érdemeit s őt ajánlotta jelölésre.

Csorvássy István azonban csakhamar kijelentette, hogy bármennyire meghatotta a választók ragaszkodásának spontán megnyilatkozása, koránál és egészségi állapotánál fogva nem fogadhatja el a jelöltet.

Szünni nem akaró éljenzés követte a nem várt kijelentést s kapacitálni igyekeztek **Csorvássy** Istvánt, aki azonban hajthatlan maradt s kijelentette újból, hogy semmi szín alatt nem fogadja el a jelöltséget.

A Sarkadról bejött választók közül **Marton** Ferencz kért szót s **Halász** Lajost akarta ajánlani, azonban olyan ellentmondásra talált a szónok, hogy beszédét nem fejezhette be.

A sarkadiak erre kijelentették, hogy a jelölésbe nem nyugsznak meg, hanem külön jelöltet állítanak. Kint az utcán ezalatt a sarkadiak tüntettek **Halász** Lajos mellett, míg a szalonaiak erősen megabuzogolták.

Az értekezlet végén **Csorvássy** István kijelentette, hogy a függetlenségi párt **Balogh** Mihályt jelölte s felhívta a párttagokat, hogy minden mellékkörülményt félretéve, tömörüljenek melléje.

Balogh Mihály pár perc múlva megjelent a gyűlés színhelyén s megköszönve a bizalmat, kijelentette, hogy a jelölést elfogadja.

Zajos, szünni nem akaró »Eljen **Balogh** Mihály!« kiáltás töltötte be a környéket s az értekezlet ezzel véget ért.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Rákóczy emlékezete.

Vasárnap délután 4 órakor a m. tudományos Akadémia heti ülésében a **Kassán rendezendő Rákóczy-kiállítás** és az ő emlékeztére tervbe vett egyéb ünnepélyek tárgyában, **Bubics** Zsigmond püspök és gróf **Zichy** Jenő meghívására, a magyar társadalom legkiválóbb tagjai tartották meg értekezletüket.

Az értekezletet **Bubics** Zsigmond kassai püspök nyitotta meg, majd felkérte gróf **Zichy** Jenőt, hogy az értekezlet célját adja elő. **Zichy** Jenő és **Gerlőczy** Géza előterjesztése után

Dr. **Takács** Menyhért prelátnak nagy tudással, fényes és elragadó ékesszólással fejtegette a **Rákóczy-ereklé-kiállítás** célját, rámutatván ama nevezetes, a magyaroknak örökké felejtethetetlen és minden idők legragyogóbb korára, mely **Rákóczy** nevével forrott össze és legszentebb emlékei közé tartozik a magyar dicsőségnek. Indítványozza, hogy **1903-ban Kassán Rákóczy-kiállítás** rendezessék olyképen, hogy annak tartalma anyári fűrdőidőszakkal és a következő tavévi elejével essék össze, hogy egy a fűrdőbe menő közönség, mint a tanuló ifjuság gyönyörködhessek a már is nagy mennyiségben összegyűjtött **Rákóczy-emlékekben**. Ezen indítványának előterjesztése alkalmával felhívja a jelenvoltak figyelmét arra a körülményre, hogy Kassa szab. kir. város közönsége a Kassán felállítandó **Rákóczy lovasszobor** czéljára 20,000 korona önkéntes adományt ajánlott föl, amelynek, mint tőkének gyarapítására szolgálhatna egy a történelmi fölvonulás, mint a kiállítás jövedelme is.

Ezután **Thaly** Kálmán szólt föl, aki emelkedett hangú beszédében méltatta a tett indítványokat és utalt arra, hogy egy az idő, mint a történelmi cselekmény megvalósítása rendkívül szerencsés, mert munkáiban **Rákóczyt** ő is mint az ifjuságnak köveendő mintaképet állította oda.

Zichy Jenő összegezvén a tanácskozás eredményét, kimondja, hogy az értekezlet helyesli azon eszmét, hogy **1903-ban Kassán Rákóczy-emlékkiállítás** tartassék, hogy az annak megtartására megválasztott idő egy a fűrdőzési, mint az iskolai időszakokkal összeessék és hogy egy később megállapítandó időben Budapestén **Gerlőczy Géza** indítványa megvalósíttassék.

Dr. **Takács** Menyhért fölkéri gróf **Zichy** Jenőt, hogy a kiállítás munkáiban tanácsosul és tettel támogató részt vegyen.

Zichy Jenő gróf kijelenti, hogy ő mint a tettek embere készségesen tesz eleget a föl-

szólításnak, ha azt a közönség akarja, mert nem szereti magát előtérbe tolni. Zárószavait abban foglalja össze, hogy a történelmi múltnak kétszáz év előtti korszakára visszatekintve, minden magyar embernek jól eshetik, hogy azon férfunak emlékezete a szent teremben teljesen jogosultan és igazságosan lett megbirálva. Különösen jól esik pedig ez neki, ki a magyar nemzet történetével együtt érez. Végül köszönetet mondva a magyar tudományos Akadémiának, hogy a termet rendelkezésére bocsátotta, azzal zárja be az értekezletet, hogy az Isten áldása kísérje és árasztza el a megkezdett munkát. (Élénk éljenzés.)

A jótékony karácsonyi nagyvásár.

— Hölgyek gyűlése. —

Vasárnapi számunkban megemlékeztünk ama nagy arányú mozgalomról, melyet városunk jótékony hölgyei indítottak élükön nemes szívről ismert özv. Des **Echerolles Kruspér** Sándorné urnóval, a városi árvaház elnöknőjével. A terv a városi árvaház multkori választmányi gyűlésén, elnöknője indítványára született meg s abból áll, hogy december 21-én a Fekete Sas nagytermében karácsonyi vásárt rendeznek, melyen a begyűlt ajándékokat mesés olcsó áron ki fogják sorsolni.

Özv. Des **Echerolles Kruspér** Sándorné meghívására vasárnap délelőtt a nagyvárosi közgyűlési termében értekezletre gyűltek össze Nagyvárad előkelő hölgyei a részletek megbeszélése czéljából.

Az ódon közgyűlési teremben, hol rendszeren komoly közügyeket szoktak tárgyalni s heves interpellációkkal ostromolják a magisztrátust, kellemesen hangzóltak a gyöngéd női hangok. Az asztalverések okozta zajt azuttal egészen nélkülözték.

Jelen voltak:

Özv. Des **Echerolles Kruspér** Sándorné, Carg bárónő, Szokoll Wildburg bárónő, Beroldingen Lili grófnő, Özv. Báró **Gerliczy** Félixné, Nagy Böllöny Józsefné, özv. **Grunwald** Henrikné, ifj. **Schwartz** Abrahamné, **Mezey** Vilma, **Sal** Ferenczné, **Agoston Péterné**, **Sáve** Kálmánné, **Nagy** Ferenczné, **Moskovits** Miksáné, ifj. **Moskovits** Mórné, **Steiner** Arminné, **Molnár** Imréné, **Schwartz** Mártonné, **Stern** Miklósné, **Weisz** Gáborné, **Reismann** Jakabné, **Batig** Ferenczné, **Knapp** Ferenczné, **Lichtmann** Józsefné, **Berkovits** Miklósné, **Bartha** Jánosné, **Ländler** Ferenczné, **Steiner** M. Albertné, **Mihelyi** Pálné, **Incze** Lajosné, **Vulkán** Józsefné, **Nagy** Péterné, **Laszky** Arminné, **Feiler** Józsefné, **Gerő** Sándorné, **Lukács** Gyuláné, **Weiszlovits** Adólné, **Grósz** Menyhértné, **Rosenthal** Adólné, **Vértesi** Adólné, **Kunyhossy** Jánosné, **Bognár** Sándorné, **Bordé** Ferenczné, **Bordé** Károlyné és **Bordé** Károly árvaházi gondnok.

Özv. Des **Echerolles Kruspér** Sándorné elnöknő megnyitván a gyűlést, szíve melegével üdvözölte a nemes cél iránt érdeklő hölgyeket és köszönetet mondott szíves megjelenésükért. Majd fölkéri őket, hogy támogassák őt czélja megvalósításában, s előadja a tervet.

A terv egy karácsonyi nagyvásár volna, a hol a karácsonyóra összegyűlt adományokat, olcsó díjért kisorsolják, s a begyűlt pénzt az árvaház tőkéjéhez csatolják. Így kettős célt ér el a választmány. Növelni fogja az alapot, másrészt alkalmat ad a szegényebb sorsu közönségnek arra, hogy a nagy ünnepre olcsó áron juthasson élelmi szerekhez, vagy ajándéktárgyakhoz.

A nagyvásárt megelőző napon, 20-án szombaton délután 4 órakor lesz a vásár ünnepélyes megnyitása katonazene mellett a »Fekete Sas« nagytermében, s a közönségnek alkalmat lesz csekély 40 fillér beléptidij mellett a vásár színhelyét a fölhalmozott tárgyakkal együtt megtekinteni. Az egyik teremben karácsonyfa is lesz felállítva, a melvet szintén kisorsolandó adomány tárgyakkal díszítenek fel. Játék, babakadományozására az uri családok gyermekeit kéri fel.

Másnap, 21-én lesz a nagyvásár. A nagyteremben 16 asztal lesz felállítva, minden asz-

a fejevármegyei Baracsán újra találkozott nejevel, ki aztán vele maradt halála napjáig.

E házasságot három gyermekkel áldotta meg az Isten. Fia Béla, most a kuria alelnöke. nagyobb leánya, Ilonka, Magyarország miniszterelnökének, **Széll** Kálmánnak neje. Lelkes szívű honleány, ki mélyen átérzte atyja költészetét; és bár még gyermekleány volt, mikor atyját elvesztette, mélyen emlékébe véste őt, erről tanuskodnak a Vasárnapi Ujságban megjelent naplótöredékei, melyekben eleven színezéssel ír atyjának szokásairól, kedvteléseiről, sétáiról.

E leányát Ilonának — barátai feljegyzése szerint azért keresztelte, hogy mintegy örökségül hagyja neki egyik legszebb költeményét, a »Szép Iluskát«.

Ennél szebb költői elbeszélést magyarul még most sem irtak.

A magyar leánynak vonzó, bájos, mesteri rajza ez.

Vörösmarty nagy költeményeiben fenséges nőalakokat találunk. Hajnáról és Etelkéről már szóltam, de meg kell említenem Éniköt, ki a Két szomszédvár-ban szerepel.

Oly eszményi alakokkal, minő **Euikő**, találunk **Vörösmarty** drámáiban is. Ilyenek **Róza**, **Kont** Miklós hitvese a **Bujdosókban**, **Lenke** a **Vérnászban** és **Vilma** a **Fátyol** titkaiban. Sőt **Marót** bán hitvesét, **Idát**, a ki megtántorodik, bünbánata és önfeláldozása tisztítja meg. Legtöbb lelkesedéssel festette a költő **Tünde** alakját, gyönyörű tündérajátékában a **Csongor** és

Tündében, melyet az idén is nagy sikerrel adtak a Nemzeti Színházban.

E fényes siker hirdeti, hogy **Vörösmarty** művei a mi prózai korunkban is mennyire megőrizték frissességüket.

Tünde tündérléány, kire tündérhazában üdvök századai vártak volna, de őt a föld szerelme a földre csábította és itt sok viszontagságon megy át, míg **Csongor** királyfié lehet.

E szem és arc,
E kar és a rózsaujjak,
E sugárból alkotott test
És e minden oly dicsően
Egy tükélybe összevéve,
Egy van ily kép, mindörökké
Tünde, Tünde, ah te vagy!

mondja neki **Csongor**. **Mig** e darabot nézzük, vagyis ha olvassuk is, legszebb ábrándaink elevenednek meg erre az időre, **Vörösmarty** fantáziája kiragad minket a közönséges élet gondjaitól és költészete csodás országába emel.

A ki ennyi atakban és ily fűnségesen tudta a magyar nőket dicsőíteni, az méltó, hogy Magyarország minden hü honleánya örízze emlékeztét. Minél szomorubb idők t élünk, minél komorabb a valóság körüli tünk, annál inkább van lelkünknek szüksége oly üdítő, edző, magasztos költészetre, mint **Vörösmarty** **Mihályé**.

tal mellett a női választmány négy tagja. Ketten huzzák a nyerőszámokat, ketten osztják ki a nyereményeket. Minden harmadik szám nyer. Egy sorsolási jegy ára csak 20 fillér lesz. A karácsonya jövedelmét a Gyermekbarát egyletnek adják.

A hölgyek élénk éljenzéssel és helyesléssel vették tudomásul az elnök részletes előterjesztését.

Az előjelekből ítélve szép eredményt fog a buzgó nőválasztmány felmutatni, s sok szegény fogja áldani őket nemes munkálkodásukért.

UJDONSAGOK.

* **A főispán uton.** *Beöthy* László főispán ma, kedden Bzélbe utazik a főszolgabírói hivatal megvizsgálására.

* **A vallás- és közoktatásügyi miniszter köszönete.** A hivatalos lap közlése szerint a vallás- és közokt. miniszter a *nagyvárad* lat. szert. *Káptalannak*, azért, hogy *Vasad* biharmegyei községhez tartozó *Kupóc* pusztán a kor és törvény követelményeinek teljesen megfelelő mintegy 12000 korona értékű iskolaházát emeltetett, a tantermet bebutoroztatta és felszereltette, a tanítói állást pedig akként javadalmazta, hogy a tanítói fizetés készpénzben és egyéb szolgáltatásokban az 1000 koronát meghaladja, köszönetét nyilvánította.

* **Gyürky Odön** kitüntetés. A pápa ő Szentsege kitüntető nyájassággal fogadta a magyarországi katolikus egyesületek köldött-ségét. *Gyürky* Odön drnak, a kath. egyletek szövetsége titkárnak ő szentsege sz. a *Gergely-rend* nagy keresztjét adományozta. E szép kitüntetéshez őszintén gratulálunk a kath. ügyek fáradhatatlan bajnokának, kinek oly nagy része van a kath. szervezkedés páratlan sikerében.

* **Biharmegye közigazgatási gyűlése.** Tegnap tartotta Biharmegye közigazgatási bizottsága *Beöthy* László dr. főispán elnöklése alatt rendes havi gyűlést. Szunyogh Péter, Hraniczky Károly, Popovits György dr., Sipos Orbán, Papp Miklós, Varró Domokos, Nagy Géza, Hegyesi Márton, Orley Kálmán, Radnay Farkas, Zigre Miklós, Baranyi András, Keszthelyi Zoltán, Balogh Elemér és Jancsó Károly voltak jelen. Az alispán jelentése szerint november hóban az egészségügyi állapot kedvezőbb volt, mint az előző hónapokban. A hivatalos orvosok 3468. beteget gyógykezelték. A hevenyfertőző betegségek közül előfordult: a ronszó toroklob 19 esetben 6 halálalozással, kanyaró 217 esetben 2 halálalozással, vörheny 235 esetben, 24 halálalozással, hőkburut 56 esetben, hólyagos himlő 27 esetben, hasi hagymáz 87 esetben, 10 halálalozással, vérhas 1 esetben, 1 halálalozással. Ezután a jelentéktelenebb miniszteri leiratokat, majd a folyó ügyeket tárgyalták le. A kir. ügyész jelentése szerint 392 férfit és 60 nőt tartóztattak le a múlt hóban, kik közül a hó végeig 239 férfi és 29 nő maradt letartóztatva. A pénzügyigazgatóság jelentése nagy feltűnést keltett. Jelentése szerint százezer koronán felül kevesebb adó folyt be mint a múlt év hasonló időszakában. Ez évben befolyt: egyenes adó 482.887 kor. 90 fill., hadmentességi díj 14.204 kor. 96 fill., illeték 117.535 kor. 24 fill., fogyasztási és utadó 438.708 kor. 03 fill., helyeg jövedék 63.420 kor. 04 fill., dohány 186.774 kor 09 fill. Az 1903. évi adómunkálatok végrehajtására körrrendeletet adtak ki. Ezután a kisebb adóügyekkel foglalkozott a közigazgatási bizottság, mely után az ülés véget ért.

* **Tanítók országos gyűlése.** Vasárnap mozgalmas napja volt a nemzet napszámosainak. Ekkor tartották ugyanis Budapesten ez évi országos kongresszusokat, a melynek legfontosabb tárgya az állami tanítók fizetésének kérdése volt. A kongresszuson Nagyváradról *Réz* Mihály, *Vaday* József és *Gábel* Jakab vettek részt.

* **Készületek a városatyaválasztásra.** A Szokoly Tamás kétszeres megválasztása folytán Várad-Ujvároson megüresedett törvényhatósági bizottsági tagság betöltése e hónap végén fog megejtetni. A függetlenségi párt felkérésére három iparost jelölt ki a nagyvárad iparostület, akikre nézve valószínű, hogy a polgárok bizalmát megnyerik. E három közül állít aztán hivatalos jelöltet a függetlenségi párt. Az iparostület *Bodnár* János, *Andriška* Károly és ifj. *Cser* Jánost ajánlotta.

* **Uj doktor.** *Ormay* Lajos ügyvédjelöltet, a nagyvárad iatalság szimpatikus és tehetséges fiatal tagját, a napokban avatták a kolozsvári egyetemen a jogtudományok doktorává.

* **Megbizás iskola felügyelettel.** A vallás- és közokt. miniszter a tiszántuli ev. ref. egyházkerület főhatósága alá tartozó bákési al- s a bányai ág. h. ev. egyházkerület főhatósága alá tartozó csabai főgimnáziumok megátogatásával s azokban az állami főfelügyelet gyakorlásával az 1902/3. tanévre *Nátafalussy* Kornél kir. tanácsos, nagyvárad i tankerületi kir. főigazgatót biata meg.

* **Az Orsolya-zárda gyásza.** Az a díszes és nagyszámu közönség, mely tegnap az Orsolya-zárda udvarát megtöltte; az önzetlen tisztelők nagy száma, a ravatalt körülálló régi és jelenlegi tanítványok hangos zokogása arról győzött meg mindenkit, hogy még az egyszerű szerzeteső elhunytja is megragzotta a fájdalom hurjait s könnyekre indítja a ravatala köré seregletteket.

De rá is szolgált az illető. Tisztelendő *Leutenhuber*, *M. L. Peregrina* Orsolya-rendű zárdaszűz holt tetemeit kísérték ki tegnap a temetőbe! Alig van e városban valaki, s alig van e város jeles tanítónője karában valaki, ki ne lett volna tanítványa *M. Peregrinának*. 63 évet töltött a zárdában! S ez az idő a lankadást nem ismerő munkásság ideje volt, úgy hogy igazán, a szó szoros értelmében az eke szarvától szólítá őt magához az Ur! November 22-én még tanított; még önfeláldozó buzgalommal csepegtette a gondjaira bizott ártatlan kisdetek lelkébe az Isten, egyház és haza szeretetét, a szülők iránti tisztelet, engedelmisség és hála nemes érzelmét; s azelőtt? Tanított az elemi- és polgári iskolában; 25 éven át volt éltető lelke a tanítónőképző intézetnek; és midőn a sok betegeskedés lehetetlenné tette neki e szép multtal bíró intézet katedráján működni, szives készséggel vette át újra a kisebb gyermekek oktatását, mert meggyőződése volt, hogy a nevelés-oktatás kincsese bányája, mely értékes drágaköveket rejteget magában; igaz nem világi, hanem az égi korona számára! Tanítványait szerette, de tanítványai is viszont szerették őt; s ha régi tanítványok olykor-olykor találkoztak vele, öröm volt látni, hogy idő, távolság nem oltotta ki a tisztelet, szeretet és nagyrabecsülés nemes érzelmét, sőt csak fokozta.

Temetése is erről tett bizonyosságot! Mivel a szeretet halhatatlan, mivel mi hiszünk a szentek egységében, reméljük, hogy a hálás tanítványok szeretete a buzgó ima adójáról nem feledkezett meg életében és még kevésbbé fog megfeledezni most holta után és így aki »multum alsit et ondavit« elvette a mennyei örök jutalmat annak kezeiből, kinek hűséges szolgálója és jegyese volt élte utolsó lehelletéig! Requiescat in pace!

Temetése tegnap délután volt az Orsolya-zárda udvaráról. A gyászszertartást *Vinkler* József püspök, káptalani helynök végezte nagy segédlettel. A növendékpapok s külön a zárdanövendékek kara megható gyásznéket adta elő. A temetésen nagy közönség vett részt. Ott voltak *Radnay* püspök, *Grócz* Béla, *Bunyitay* kanonokok, *Novotny* gymnasiumi igazgató, *Dencs* János, *Heilinger* József, *Klédorfer* Lambert, dr. *Wimmer* Julián, *Mura* Fülöp, *Csicsay* Alajos, *Stark* Gyula, *Makucz* Ernő, *Láng* József. A zárda összes növendékei zászlóval stb. A koporsót sok szép koszoru borította. A díszes temetést *German* vállalata rendezte.

* **A vízvezeték kibővítése.** Evek óta panaszkodnak egyes utcák lakói, hogy nem részesülnek a vízvezeték előnyeiben, mert a csőhálózat a város egy részén nincs kiépítve s ilyen helyekről messzire kell a közutakhoz menni vizért. *Köszeghy* József főmérnök most erre is kiterjesztette figyelmét; elkészítette a tervezetet, amely a városnak mindazon részét felöleli, ahol még nincs vízvezeték. Csak ebből a tervezetből látjuk, hogy milyen fél munkát végzett a város a vízvezeték kiépítésekor. A messzelevő szőlőkbe kivitték egyes protekciós emberek részére a vezetékot, amíg a városban 16.000 méter hosszú területen nincs vízvezeték. Ennek a kiépítését 150.540 korona költséggel tervezte a főmérnök, még pedig akként, hogy a vízdíjat felemeljék két százalékkal. Erről azonban még beszélni sem szabad, mert már is elég teher a 3%-os vízdíj, ami 21% közköltségek felel meg. Tehát az új 2% behozatala nem más volna, mint a közköltségek 14%-al leendő felemelése a házakra eső adókat illetőleg. E téren pedig elmentünk már a végső határig.

* **A Gyermekbarát egyesület kiállításának és művész-estélyei.** Említettük már, hogy a »Gyermekbarát« egyesület javára jövő vasárnap, e hó 7-én egy igen érdekes és tanulságos kiállítás fog a vármegyeház nagy és kistermében megnyitni, mely iránt nagy és osztatlan érdeklődés mutatkozik. A kiállítás anyagát *Semik* Antal mérnök országos hírt gyűjtőménye képezi, mely több részből áll. Etnografiai, műipari, okmány és reklám gyűjtemények halmaza kerül bemutatásra. A Szmik féle gyűjteményben különböző népviseletek pásztor, faragványok, husvéti tojásokon kívül a magyarság házi ipara, himzések és szövöttések, különös gonddal összegyűjtve mindaz, a mi a magyarság jellegzetes motívumait tünteti fel. Utánna következnek házi-ipari produktumai: szorb, holgár, román szövöttek, szövöttsek, katrinczák, himzések, valamint a német és tót népek készítménye. Bemutatásra kerülnek a legutóbbi években megjelent honi és külföldi művészeti plakátok s ezek közül főleg az amerikai hirdetések fognak feltűnést keltetni. Kétséget nem szenved, hogy Nagyvárad közönsége, mely fiom műérzkéről a művészetek iránt való nemes érdeklődésénél fogva országszerte igen előkelő hírnévvel bír, ezen kiállítást is felfogja karolni s ezzel a »Gyermekbarát« egyesület javát előmozdítani. Egyszersmint hírt adhatjuk, hogy a Gyermekbarát rendező bizottsága elhatározta, hogy 60 fill. belépti díj mellett d.oz. havában két estélyt rendez s ezen estélyeken való szives közreműködésre a társadalom, irodalom, művészet több kitűnő tagját kéri fel. Az elő estély decz. 10-én d. u. 5 $\frac{1}{2}$ órakor lesz megtarva, melynek műsorán fellévasás, szavalat, ének lesz. A Gyermekbarát estélyének műsorát — mely estély iránt már is nagy érdeklődés mutatkozik — legközelebb részletesen közöljük.

* **Szerencsétlenség egy vadászon.** Egy véletlenül elsült puskalövés oltott ki egy emberéletét Mch-Keréken. Vadásztársaság indult kocsikön a faluból a közeli irtás felé s utközben az egyik kocsi lovai megbokrosodva oly szerencsétlenül borították fel a könnyű kocsit, hogy egy vadász fegyver elsült s a golyó a kocsis mellébe furódott. Minek következtében rövid idő múlva meghalt.

* **Apróbb lopások.** Fekete Sándor sertés-hajász kolozsvári-utcai lakásából lakója, *Szegedi* János a falon függő mellényéből egy tíz koronás bankjegyet kilopott. A tolvajt tegnap elfogták s lezárták. — Tegnap delelőtt egy ittas csavargót kísérték be a rendőrségre, ki a kispiacson tünek-fának kinált két lópokróczot a megvételre. Mint-hogy beigazolást nyert, hogy a lópokróczokat nem igaz uton szerezte, a részeg csavargót lezárták. — Ugyancsak tegnap *Sarkadi* János timár iparos Bethlen-utcai lakásáról egy marhabőrt emelt el valaki. A rendőrség a tettest nyomozza.

* **Az állam jóakarata.** Nagyváradi városa évenként tízezer forintot fizet az állami funkciók ellátására, amelyeket a városok nyakába varrtak. Ellenszolgálatul azonban még a legkisebb méltányosságot sem találják meg a városok. A fő-utczai volt honvédlaktanyát kiürítették s a honvédség kiköltözött abba a laktanyába, amelynek területét ingyen adta a város. Hogy a lakosságot ne zaklassák a beszállással, Nagyváradi városa kérte a pénzügyminisztert, miként erre a célra bocsássa át az üresen levő régi honvédlaktanyát. A pénzügyminiszter azonban már értesítette a várost, hogy a kérelmet nem teljesítheti.

* **Kecskeméthy örültje.** Ne tessék megijedni! Nem a rendőrség bolondult bele Kecskeméthy keresésébe. A rendőrség, az sokkal nyugodtabb kedélyű. Mióta eredménytelenül folyik a hajsz a **Kecskeméthy György** — illetve a fejére kitűzött 20.000 korona után, azóta immár örültje is akadt a hírhedt sikkasztónak. Egy szegény *egri* mészáros legény, **Szell** Balázs a szerencsétlen, akit elméjében megháborított az a tudat, hogy Kecskeméthyt mindaddig nem csípték el. Tegnapelőtt este történt *Egerben*, hogy egy mesterlegénynek látszó fiatalember végig szaladt az utcákon és torkaszakadtából kiáltotta:

— Itt van Kecskeméthy, fogják el Kecskeméthy!

A közelben levő rendőrök el is fogták és a rendőrségre kísérték, ahol siránkozó hangon egyre ezt hajtogatta:

— Miért bántanak engem? Miért nem fogják el Kecskeméthyt?

A szerencsétlen mészároslegényt, ki belebolondult a Kecskeméthy után való sikertelen hajhászásába, az örültek házába szállították.

* **A bérkocsi állomások rendezése.** A nagyváradi bérkocsi állomások szerencsétlenül vannak kijelölve, de azonfelül olyan rondák, hogy a főmérnök gyökeres rendezésnek a szükségét látja. A tanácshoz intézett beadványában rámutat ezekre a türeltlen állapotokra s javasolja, hogy a bérkocsi állomások kiaszfaltoltásának, kuttal láttassanak el s a hulladékoknak és a zabnak külön ládák állíttassanak fel. A költségvetés szerint az öt bérkocsi állomás rendezése 2333 koronába kerülne.

* **Temetés.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délután néhai **Fényes Aurél** nyug. árvaszéki ültök temetése. A megyei tisztikar tagjai nagy számmal vettek részt a végtisztességen. A koporsó felett **Csák Máté** ev. ref. lelkes megható imát mondott, a mely után kivonult a gyászmenet a központi temetőbe, ahol az elhunytat örök nyugalomra helyezték.

* **Adományok az árvaháznak.** Vasárnapi számunkban már közöltük azon jótékony emberbarátok névsorát, akik a Városi árvaház részére különféle élelmiszereket adományoztak. A már közlötöken kívül még a következők segítettek elő a szegény árvák ellátását:

Mélt. gróf Zichy Jenő 15 kiló szarvas húst, mélt. özv. Des Echerolles Krusper Sándorné 5 putton szilvát és 2 tábla mosó szappant, Darvasy Lajosné 1 kosár barackot, Nadányi Jenőné 1 zsák burgonyát, Wechsler Adolfné 10 kiló lencsét, 10 kiló borsót és 10 kiló köleskását, dr. Gyöngyössi István 150 fej káposztát, mélt. báró Podmaniczky Emmy 100 kiló lencsét, Nadányi Károlyné 3 liter mákot és 1 zsák burgonyát, Miskolczy Barnabásné 1 kosár barackot, Schwarcz Bertalanné 4 zsák burgonyát, Kernács Jánosné 2 zsák burgonyát és 50 fej káposztát, Ince Lajosné 2 zsák burgonyát, Szunyogh Péter alispán 1 zsák burgonyát, 1 véka diót, 1/4 véka babot és 1 zsák zöldséget, Lovassy Ferencz 3 zsák burgonyát, Lichtmann Mórné 2 tábla mosó szappant, Beyer Lajosné 3 zsák burgonyát, Papp Imréné 1 kosár almát, Kiss Károlyné 1 köcsög szilvaizt és aszalt szilvát, báró Luzsánszky Lenke zöldség beszerzésére 10 korona készpénzt, gróf Zichy Odön zöldség beszerzésére 20 kor. készpénzt, Schadeberg Béla 25 liter ecetet, Nagyváradi város gazdasági

hivatalától 9 zsák burgonyát, Stern Mártonné gyermekjátékot és 10 kor. készpénzt, dr. Eogarassy Viktoné 1 kis gyermekasztalt, Feiler Józsefné 2 zsák burgonyát és 5 liter borsót.

Amidőn nemes szívükből eredt adományukért Nagyváradi város igazgató választmányának és az árváknak nevében köszönetet mondok, egyben kérem a mélyen tisztelt nagy közönséget, hogy nemes szívükre hallgatva az árvaház jótékony működését adományaikkal elősegíteni továbbra is szíveskedjenek.

Nagyváradi, 1902. évi november hó 29-én.

Özv. Des Echerolles Krusper Sándorné,
elnök.

* **Eltűnt gyermek.** Egy tizenkét éves fiúgyermek, **Kosztá Jenő** ezelőtt négy nappal eltűnt gyámszüleinek lakásáról. A gyámszülőknek még csak sejtelmük sincs arról, hogy gyermekük merre kóborolhatott el. Kosztá Jenő barna rövid haja, sárgás szemű, eltűnésekor barna ruhát és sötét kötött harisnyát viselt. Holléte mindaddig ismeretlen. A rendőrség mindenfelé nyomozza az eltűnt gyermeket.

* **Táblaüveg lopások.** Boda Bálint kertész falkördőbéli telepéről még a múlt héten 300 darab táblaüveget loptak el, körülbelül 72 korona értékben. Nyomozás során kiderült, hogy a lopott üvegekből 55 kilogrammnyit a **Moskovits-gyár** vett meg és azt három szoba ablakának vágatta be. A gyár két subanczótól vette meg az üvegeket abban a jóhiszemben, hogy azok tisztességes uton kerültek az illetőkhöz. A rendőrség már nyomában van a tolvajoknak.

* **Találtak** egy zsebórát és egy láda szemüveget. A talált tárgyakat igazolt tulajdonosaik a rendőrség 4. számú szobájában átvehetik.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Kedd: Svihákok (Heltai Jenő bemutatkozója.)

Szerda: Csók.

Csütörtök: Gószák.

Péntek: Loute (premier.)

Szombat: Loute.

Vasárnap d. u. Goldstein Számi, este: Casanova.

Rip-Rip. A régi, bájos Planquette-operett-hez azok is eljöttek, a kiket az eddigi gyenge előadások elriasztottak a színházról. Bájos leányarcokkal telt meg a nézőtér s a közönség azzal a benyomással távozott, hogy talán még érdemes lesz megint színházba járni. Valóságos ovációk tárgya volt **Pintér** a czimszerepben, akinek különben egy kis családi ünnepet rendeztek tegnap, mikor vele játszott a két kis fia. S volt valami bájos ebben a jelenetben, mikor az apa a két fiával karján lép a közönség elé. Meghatva mosolyogtunk s lelkesen tapsoltunk. A kis fiúk kaptak koszorút és — czukrot s az apa kapott mindent. A közönségnek ez a részvéte **Pintér** örömeiben több volt bizonytal az összes koszorúknál, a melyeket eddig kapott s ezentul kapni fog. A két kis fiú különben, **Gyuszi** és **Imre**, sokat ígérő bimbók; legyenek is méltó fiai a derék apának! — Kijutott az ovációkból **Rédei** Szidinek is bájos énekéért, melylyel valósággal behizelgi magát a közönség tetszésébe. Az énekkar a II. felvonásban jól volt betanítva (**Kalmár** berekedt); de a zenekarról ilyen bájos zenéjű daraboknál tünik ki leginkább, hogy biz az nem a tavalyi!

Svihákok. Ziehrer szép muzsikájú operettje kerül ma, kedden este újra színpadra. Heltai Jenő, az új buffó mutatkozik be abban a sze-

repben, melyet eddig **Pintér Imre** játszott. Ez a bemutatkozás előreláthatóan sikeres lesz. **Heltai Jenő** igen értékes fiatal színésztalentednek mutatkozik be a próbákban s szép hangjával is feltűnést kelett.

Csók. Dóczy Lajos népszerű verses darabja, a kedves, poetikus »Csók« kerül színpadra szerdán este a Szigligeti-színházban. A vigjátékszemélyzet nagy ambícióval készül az előadásra.

Somogyi s a gyulai színikerület. Ismeretes dolog, hogy **Somogyi Károly** nagyváradi színigazgatónak sikerült a nyári szünetekre állomásul megnyerni **Gyulát** és **Oroszvárt**. A gyulai színművészetet pártoló egyesület kiküldött albizottsága vasárnap délután tartott ülésében állapította meg a Somogyival kötendő szerződés szövegét. A szerződés szerint a nagyváradi-gyula-orosházi színi kerület addig fog fennállani, míg a Szigligeti-színházat Somogyi vezeti, vagyis az 1903. és 1904. évi nyári szezonokban.

Loute. Szerzője Pierre Véber. A vezető, fő női szerepet **H. Novák Irén** fogja játszani. A kedvelt művésznő nagy ambícióval készül »Loute« szerepére, melyekhez pompás új toaletteket csináltatott. A darabot pénteken mutatják be a Szigligeti-színházban. Szombaton megismétlik s előre megjegyezhető, hogy csak *uraknak* való.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 75.

Bérlet 60. sz.

Ma kedden, 1902. december 2-án:

A svihákok.

Vig operette.

SZEMÉLYEK:

Gilka Adolár, herceg — — —	Szathmáry Arpád
Muki von Radanstein, hadnagy	Kulinyi Mariska
Rudi von Menggenheim, főhadnagy — — —	T. Pogány Janka
Mimi, tánczosnő — — —	Bilkey Irén
Blitz Fritz — — —	Heltai Jenő
Berta, a felesége — — —	Amon Margit
Anna, a leánya — — —	Márkus Aranka
Roland, rendőrfogalmazó — —	Kalmár Béla
Wandracsek, hivatalosolga — —	Béreczi Gyula
Kampel, fogadós — — —	Bognár J.
Kampelné — — —	Benkő Jolán

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsólye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Támlászék, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap szerdán, december 3-án:

A csók.

Vigjáték.

EGYESÜLETEK.

A 48-as népkör vál. gyűlése. A nagyváradi 48-as népkör választmánya vasárnap délelőtt saját helyiségében népes gyűlést tartott **Daday** József elnöke alatt. Elnök részvételteljes hangon emlékezett meg a kör hosszú időn át volt tagja **Papp István** elhunytáról.

A választmány egyhangulag elhatározta, hogy emlékét jegyzőkönyvben megörökítik s erről a gyászoló családot jegyzőkönyvi kivonaton értesíti. Weisz Lajos pénztárnok felolvasta azután a pénztár állapotáról szóló jelentését, melyet örvendetesen vettek tudomásul.

Elnök figyelmébe ajánlotta a választmányok egy téli mulatság rendezését. A választmány a mulatság rendezésére bizottságot küldött ki Cser János elnöke alatt. Végül több új tagot vettek fel a körbe. Ezzel a gyűlés véget ért.

Igazságszolgáltatás.

Vásári tolvajok. Borzsi Illie pesterei tolvaj társaival ült tegnap a törvényszék büntető tanácsa előtt, a ki a mult nagyvásár alkalmával Khón Emánnal sátorából emelt el több rendbeli ruhák s egyébbb vászon neműeket.

A panaszos kis Khón Emánnal előadását folytonos közbeszólásokkal, tiltakozásokkal zavarták az atyafiak, de a mint a tanúk mind jobban rájuk bizonyítottak, az ő tiltakozó közbe szólásuk is fogyott s a tárgyalás végén már békés megadással hallgatta Borzsi Illie a törvényszék ítéletét, mely három hónapi fogsággal büntette a kiváló vásári tolvajt.

NYILTTER.

VONCZ ZSIGMOND utóda
HIRSCHNER JÁNOS
egyenruha- és civil-szabó
NAGYVÁRAD, URI-UTCZA.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy **Voncz Zsigmond** ur jó hírnevű **EGYENRUHÁZATI- és CIVIL-SZABÓ** üzletét átvettem és azt

Hirschner János

czég alatt tovább fogom vezetni. Sok évi működésem, mint elsőrangú fővárosi és vidéki szabócégek első szabásza, reményleni engedek, hogy nagybecsű igényeinek módomban lesz teljes mértékben megfelelni. Együttal van szerencsém tisztelettel jelenteni, hogy az őszi és téli idényre készült legújabb honi, brünni és valódi angol kelmék már megérkeztek.

Nagyrabecsült pártfogását kérve és remélve ajánlom magamat

kiváló tisztelettel

Hirschner János.

TAVIRATOK.

Elsimult válság.

Budapest, decz. 1. (Saj. tud. táv.) A király hozzá járult a katonai javaslatok módosításához, valamint Fejérváry azon elvi kijelentéséhez, melyet a képviselőház előtt a két évi katonai szolgálatról mondott.

Bécs, decz. 1. (Saj. tud. táv.) Széll Kálmán a »Viener Tagblatt« munkatársa előtt kijelentette, hogy válságról szó sem lehet. Az összes folyó ügyekről referált a miniszterelnök a király előtt, de utjának oka, mégis a németországi vámhatározat volt.

A kormányhoz közel álló körök hiszik, hogy a németországi események

pressiója alatt, a kiegyezés csakhamar létrejön.

Elfogták Kecskemétyt.

Budapest, decz. 1. (Saj. tud. táv.) Berlinből jelentik, hogy a főváros milliós sikasztóját, Homesteadban az amerikai egyesült államok Indiana tartományában a Pinerton ügynökség detektívjei elfogták, Kecskeméty még áprilisban érkezett Newyorkba, a honnan Newarkba utazott s itt váltotta be a magyar ezresek nagy részét, s ez időtől kezdve egész Amerikát beköborolta. A Kecskeméty elogatásáról szóló hírről, bár már délben elterjedt, estig a főkapitányság hivatalos értesítést nem kapott.

A német obstrukció.

Berlin, december 1. A birodalmi gyűlés többségi pártjai tegnap konferenciát tartottak, melyen elhatározták, hogy egyik legközelebbi ülésen indítványt fognak előterjeszteni az elnök diszkreczionális jogainak kiterjesztése végett.

Ugyanis a többség meg akarja akadályozni, hogy a szocialisták továbbra is botránnyokat csináljanak. A mi a vám-tarifa en blot elfogadására vonatkozó indítványt illeti, annak elfogadását most már biztosra veszik és így kilátás van rá, hogy a vámtarifajavaslat még újév előtt törvény lesz. (M. T. I.)

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Irta: Sienkiewicz Henrik.

151

Elhallgatott, mert dadogó lett a hangja, szinte nyögött már, a Heléna arca is hol piros, hol fehér színt váltott. Minél izzóbb szerelem áradt ki a Bohun szavaiból, annál feneklenebb örvény szakadt a férfi és a leány között, betölthetetlen, át nem hidalható űr. Megpihent egy kissé most a kozák s aztán folytatta.

— Kivánj bármit, amit akarsz. Nézd, milyen pompás, diszes szoba ez! S mindez az enyém: Barban zsákmányoltam, hat ló hurczolta ide. Kivánd és minden a tied lesz, a sok sárga arany, fényes ruha, tarka szövet, csillogó drágák, alázatos rabszolgá. Gazdag vagyok, sok a birtokom, Chmielnickij sem lesz fukar velem szemben, Krsywonos is bőkezű lesz. Különb lesz az életed, mint a Wisniowiecki feleségé, palotát adok néked, Ukrania felét ajánlom néked s a szavamnak állok, mert ha kozák ember is vagyok, nem pedig nemes, de azért lófarkas kapitányom lettem, tizezer harcos huz fegyvert a parancsomra, több embert vezetek, mint Jeremiás herceg. Kivánj akármit, csak maradj nálam és próbálg meg szeretni.

Halványra vált arczczal emelkedett föl párnáiról Heléna, de vonásaiból törhetetlen, megmásíthatatlan akaratot olvashatott Bohun. Annyi erő; annyi büszkeség lobogott a lány tekintetében, hogy a gyöngö galamb ragadozó sássá erősödött e pillanatban.

— Feleletet akarsz? Nos hát hallgass reám. Ha az életem fogytáig leszek is a rabod, akkor sem foglak megszeretni. Az Isten engem úgy segítsen.

Bohun erősen küzdött magával. Rekedten szólt a leányhoz.

— Ne beszélg ilyen rettenetes dolgokat! — Te pedig ne szólj nekem a szerelmedről, amely miatt szégyenkezniem kell. Sértő és megalázó rám nézve ez a te szerelmed. Nem illem én hozzád.

Most föl pattant Bohun és a leány elé állott. — Nem illesz hozzám? Hát kihez máshoz,

Kurcevic hercegekissasszony? Kié lettél volna Barban, ha meg nem mentelek?

— Aki csak azért mentette meg az életemet, hogy gyalázatba és fogságba döntsem, az nem a barátom, hanem a legádázabb ellenségem!

— Hát azt hiszed, hogy a parasztok megölték volna? Más volt az ő szándékuk, sokkal rettenetesebb!

— A késem megmentett volna tőled. Te tartottad föl a halálos szurást!

A kozákot valósággal rázta már a düh.

— Nem is adom vissza a késemet! Az enyémnek kell lenned!

— Soha! Inkább meghalok!

— Kell! És az enyém is lesz!

— Soha! Soha!

— Ne lennél csak sebesült, tudnám, hogy mit tegyek. Embereket küldenék Rankowba és ha kell, a fülénél czipeltetnék ide egy papot, hogy veled összeadjon! Holnap már az urad lennék! Mit tennél akkor? Halálos bűn, ha az asszony nem szereti az urát és megtagadja a hitvesi kötelelességeket! Ej, nagyságos kisasszony, hát téged ingerel és sért és meggyaláz a kozákember szerelme? Hát ki vagy te, hogy paraszt vagyok a szemedben? Van palotád? vagy szolganéped? vagy katonád? Nincs? Miért a fölháborodás, a méltatlankodás? A háboruban zsákmányul ejtettelek! A rabszolgám vagy! Oh, bár volnék paraszt! Akkor korbáccsal verném ki belőled a makacsságot, ha kivérzik is belé a vállad és pap nélkül is enyém volna a tested és annak minden gyönyörűsége — paraszt ha volnék és nem lovag!

— Minden szentek, segítsetek rajtam, süsogott a leány.

A kozák arczát egyre pirosabbra festette az odatóduló vér és egyre feketébbre a rettenetes düh. Rikácsolva kiáltozott tovább.

— Tudom jól, hogy miért sért a szerelmem, hogy miért utálsz engemet! Másnak tartogatód magadat! Hanem hasztalanul, azt esküvel fogadom! Nem lesz a tied az a rongyos-lovag, az a gyáva, szőszegő lengyel fattyú! Halál reá! Nyavalya pusztítsa el! Csak meglátott téged, csak fordult veled egyet a tánczban és már az övé voltál, én pedig szendvedhettem miatt! Csak rálatálják! Megnyuzom és tuskével szuratom tele az eleven husát. Tudd meg, hogy maga Chmielnickij indul a herceg ellen és én vele megyek és föl kutatom a kutyát, ha kell, a föld alól is és ha visszatérek, eléd gurítom a fejét, a porban, végig az országuton.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTOI POSTA.

L. Gy. Loute: nem l. gy.

Dr. F. Gy. Nem vezércikknek volt száma, azért maradt el a P—y jel. Mivel azonban dr. ur említést tesz a cikkről, szükségét érzem, hogy 2 jelt utólag itt írjam a cikk alá. A fülemile dal pedig, dehogyan tartom lármának. Szeretem hallani, még pört se bánok érte, csak . . . valóban fülemile dal szóljon a poétikus sötétből.

KÖZGAZDASÁG.

Esich Jenő és Társa

Tőzsdé jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Retéktőzsdé

	Budapest, decz. 1.
Osztrák hitel	662. —
Magyar hitel	697. —
Allamvasut	687.50
Rimamurányi	465. —
Magyar jelzálog	464.50
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Matári tők.

Budapest, decz. 1.

Buza októberre	7.78
Buza áprilisra	5.82
Tengeri	—

Évke okt.	6 71
Zab apr.	6 89
Káposzta. pap. 20. szeg.	11 90

Hivatalos árfolyamok

Budapesti Áru- és Értékpiacán 1902. decz. 1-én.

Magyar aranyjárdék 4%	120.20
Magyar koronajárdék	97.90
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	—
Magyar vasúti kölcsön forintban 3 1/2%	—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1878-ból	—
Magyar földteremtés-kötvény 4%	98.—
Halmérai jog megváltási kötvény	100.—
Szlovák-szlovén földteremtési kötvény	98.—
Magyar nyereségny-sorsjegy-kötvény	199.50
Töredékjogosítás sorsjegyek közt. sz.	156.50
Osztrák járadék papírban	100.75
Osztrák járadék papírban	100.50
Osztrák járadék aranyban	120.50
Osztrák korona járadék	100.—
Osztrák államsorsjegyek	150.50
Osztrák magyar bank részvény	15.50
Magyar hitelbankrészvény	7 4.50
Osztrák hitelintézet részvény	687.50
Párisi visita	95.25
20 frankos arany (Napoleon'dor)	117.05
Németbirodalmi márka	232.40
Londoni visita	15.05
20 márkás arany	28.48

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

**Miért harag-
szol?
barátom.**

Talán nem jár jól az órád. Oh hagyd el; ezeknek az óráknak már többre van a javítása mint az egész értéke.

Na ha csak az a baj, ajánlok neked egy jó órát, mely az én órámat is pontosan kijavította, s minden órát kivétel nélkül egy évi jótállás mellett.

Csak 90 krajczárért,

óraüvegeket csak 10 kr-ért ad, ugyszintén a legjobb órákat és ékszereket jutányos árban raktáron tart.

Kepes Márton,

226. művés Nagyváradon színház oldala mellett.

Kiadó lakás.

A Mezey-féle házban (Kossuth Lajos-utca) egy első emeleti utcza lakás, mely áll: 4 szoba, 1 alcoven, mellék-helyiségek s egy üveges terasz a Körözsre,

minden órán kiadó.

292

Kiadó magtárak.

A Nagyvárad Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi Weinberger-féle gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehetők.

Ertekezhetni a Nagyvárad Takarékpénztárnál.

Sürgöny!

Jel: kis nemzeti zászló.

A Bémer-téren, a »Magyar Király« kávéház mellett, a Hegedüs-féle bolthelyiségben reggel 8 órától egész este látható

a világ és e század

legmeglepőbb találmánya.

Az egész világ bámulattal fogja e remek alkotást megtekinteni és minden művelt állam polgára kalapot fog emelni a magyar technika e nagy vívmánya előtt.

Nagyvárad látványossága

ez a csodatalálmány, a mely már több országra

szabadalmazott és két világrészen szabadalomra bejelentett

csoda-íróasztal.

Nem nagyobb mint egy rendes íróasztal s ennek dacára mégis **egy egész lakásberendezést tartalmaz.**

Többszörös ülkező asztal, festőállvány, nagy és kis íróasztal, betörés ellen biztosított pénzszekrény, ruganyos ágy, éléskamra, kőzikonyha, mosdó nagy felszereléssel, stb. Mindezek egy kulccsal egyszerre bezárhatók.

Belépti díj: 30 fillér, katonáknak, diákcsoportoknak és gyermekeknek **10 fillér.**

Pártfogást kér

60

a feltaláló.

Zongora-gyár BUDAPESTEN.

FIÓK-ÜZLET:
Arad,
Győr,
Kolozsvár.

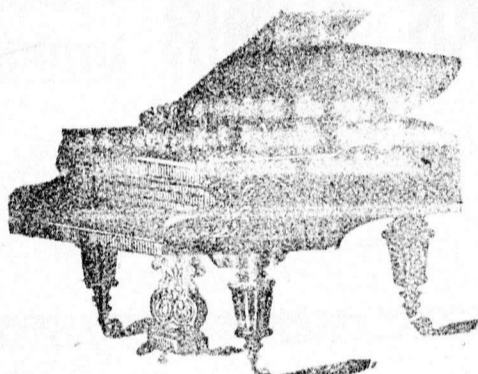
THEK ENDRE

Budapest, Üllői-ut 66. sz.

NAGYVÁRADON, Kolozsvári-utca 4. szám alatt.

Vomácska József zene-tanár lakásán.

FIÓK-ÜZLET:
Szeged,
Temesvár,
Kassa.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

nagyváradai fiókraktáram

Kolozsvári-utca 4. szám alatt van és ennek vezetését

VOMÁCSKA JÓZSEF

zenetanár urra bízom. — Raktáron mindig nagy választék áll a t. közönség rendelkezésére

zongora-gyártmányaimból.

Gyártott zongoráim nemcsak bel-, hanem külföldön is a legnagyobb keresletnek örvendenek, minőségükért szavatolok. Hogy zongoráim mennyire kiállják a versenyt a külföldi gyártmányokkal, bizonyítja az is, hogy az ország valamennyi nevesebb zeneintézetében így az orsz. magyar zene-akadémiában is kizárólag a THEK-féle zongorák használatosak.

A n. é. közönség látogatását kérve zongora-terembe, maradok kiváló tisztelettel

Képes árjegyzékkel kívánatra szolgálunk. THEK ENDRE.

Zongora gyár BUDAPESTEN.

Megérkeztek a párisi Modellek!

ROSENZWEIG RÓZA

első párisi mellfűző műterme,

Nagyvárad, Fő-utca, Weiszlovits-ház.

Ajánlja legújabb orvosilag elismert

egészségi egyenes façont,

gummi nélkül, valamint mértékszerinti és raktár: **Gradhalterek, hasmiederek, haskötők, havi kötszerek, Késmárk-féle bugyogók, Zwickeli-és szalag fűzők, szoptató-, alkalmi- és házi miedereit.**

Állandó raktár mindenféle legújabb bel- és külföldi szabadalmazott fűzőkből.

48 **Magas halcsontos fűzők 1 frt 20 kr.**

Gyönyörű selyemvirágos fűzők 2 frt 5 krtól 50 frtig.

Flanel, batist és kötött fűzővédők.

Harisnyatartók fűző nélkül.

Ujévig nagy árkedvezmény!!

25 krtól kezdve
női fekete és színes ruhaszöveteket,

2 frt 75 krtól kezdve
kész női- és leány-felöltőket,

1 frt 20 krtól kezdve
gyönyörű női blousokat

kaphatni óriási választékban szolid pontos ki-
szolgálás mellett

FLEGMAN ÁRMIN divattárában
Nagyvárad, Bemer-tér.

Tennis flanel szép kivitelben 16 kr.	Színes mosó barchettek 17 krtól.	Különösen figyelemre méltó!		Fekete és szí- nes blous sely- mek legújabb kivitelben 60 krtól 4 frtig.	Alkalmi vétel férfi gallér mig a készlet tart 10 kr.
Fehér zsinór és pique barchettek óriási választékban 25-90 krig.	Franczia delai- nek 39 krtól. Valódi prágai kezttyük 88 kr.	Az ujonnan berendezett női- és gyer- mek confectio raktár.			Óriási választék angol női divat kelmékben gyö- nyörű kivitelben.
Vászon fehér és asztalneműek elismert legelő- nyösebb árakban	Egy hat sze- mélyes teríték asztalkendőkkal 1.20.	Wallerstein Fülöp Fiai			Franczia gyapju flanelek, blous és pongvoláknak.
1 vég vászon 3.90-100 frtig.	Valódirumburgi, Irhoni és creas vásznak, Schroll siffonok nagy választék- ban.	Fiók üzlet: Nagyvárad, Bemer-tér.			Férfi ingek leg- jutányosabb árakban, kezelő 20 kr.
Mennyasszonyi kelengyék- r-mek kivitelben készítünk 5000 frtig.		ÉRTESEITÉS			Csödtömegből vásárolt minden- nemű férfi szöve- tek rendkívül előnyös árakban.
		a közeledő lidényre nagy mennyiségben bevásárolt és eladásra kerülő			Szőnyeg, függöny ágyterítők, flanel takarók a leg- nagyobb választékban.
		alkalmi vételekről,			Futó szőnyegek 18 krtól 3 frt 50 krig.
		melynek szives megtekintésére tisztelettel meghívjuk a n. é. vásárló közönséget.			Ebédülő szőnye- gek 2 frtől 200 frtig.
		Szolid szabott árak.			
		Túlfizetés teljesen kizárva.			
		Különösen figyelemre méltó!			
		az ujonnan berendezett női- és gyermek confectio raktár.			
		Dus választék. Eredeti modellek.			